

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMMN608 Szövegtan ea.

Tantárgy neve: Szövegtan	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN403, BTOMA4N06, BTOSVM4N05, BTMMN608, BTMMN816 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kecskeméti Gábor egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kecskeméti Gábor egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Szövegtan ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN608 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2 ^ő (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: BTMAN403, BTOMA4N06, BTOSVM4N06: 2, BTMMN608, BTMMN816: 2 előadás, 2 konzultáció (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMAN403, BTMMN608, BTMMN816: kollokvium, BTOMA4N06, BTOSVM4N06: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: BTMMN816: 4, BTMAN403, BTMMN608: 3, BTOMA4N06, BTOSVM4N06: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A hallgatók megismertetése a szöveg értelmezésének és leírásának legfontosabb jelenkori irányzataival, a szövegtan főbb vizsgálati területeivel, fogalmaival.	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás</i> : Ismeri a szövegtanhoz kötődő legfontosabb összefüggéseket, elméleteket és az ezeket felépítő fogalomrendszert. Tisztában van a szövegtan jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel. <i>képesség</i> : Képes értelmezni a szöveg sajátosságait, történeti beágyazottságát. A szövegtan alapvető kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban képes írni és beszélni. <i>attitűd</i> : Érti és elfogadja, hogy a nyelvi jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak. Képviseli a magyar és az európai identitás nyelvi, vallási és társadalmi, történeti és jelenkori sokszínűségét. Tudatosan képviseli a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti. Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában. Képes és törekszik az önképzésre. <i>autonómia és felelősség</i> : Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok nyelvtudományi kontextusukból következő lehetséges szakmai értékeléseinek és etikai következményeinek. A stilisztika területén szerzett ismereteit alkalmazza önművelésében, önismeretében. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel a nyelvtudomány adott területén dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.	

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Tájékoztató a követelményekről, a tematikáról, a szakirodalomról, a számonkérés módjáról és az órák menetéről. A referátumok előkészítése. A szövegtan fogalma, kialakulása, vizsgálati módszerei
2. Szövegeleméletek
3. A szövegösszetartó erő. A szöveg szintaktikai, szemantikai, pragmatikai szintje (általános jellemzés)
4. A szöveg szintaktikai szintje
5. A szöveg szemantikai szintje
6. A szöveg pragmatikai szintje
7. A szövegszintek leírása a funkcionális kognitív szövegtanban. A szövegértelem tagolódása: mikro-, mezo- és makroszint
8. A szöveg szerkezete
9. Szöveg és stílus
10. Szövegtipológia
11. A szövegalkotás
12. A szövegmegértés
13. Zárthelyi dolgozat
14. Összegzés, a félévi munka értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): KSZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Kocsány Piroska 1989. Szövegnyelvészet vagy szövegek nyelvészet? Filológiai Közlöny. 26–43.

Szikszainé Nagy Irma 2004. Leíró magyar szövegtan. Osiris Kiadó, Budapest. 141–336.

Tolcsvai Nagy Gábor 2001. A magyar nyelv szövegtana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Beaugrande, de Robert-Alan – Dressler, Wolfgang U. 2000. Bevezetés a szövegnyelvészetbe. Budapest: Osiris Kiadó.

Brinker, Klaus – Antos, Gerd – Heinemann, Wolfgang – Sager, Sven F. (ed.) 2000. Text- und Gesprächslinguistik / Linguistics of Text and Conversation. Volume 1. Berlin, New York: Walter de Gruyter.

Tátrai Szilárd – Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.) 2008. Szöveg, szövegtípus, nyelvtan. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

Tolcsvai Nagy Gábor (szerk.) 2006. Szöveg és típus. Szövegtipológiai tanulmányok. Budapest: Tinta Könyvkiadó.